

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

13.07.2021 р.

м. Львів

№ 63/70-рк/к

**РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»
вул. Ст. Бандери, 2 м. Рівне, 33028**

Про припинення
дій, які містять ознаки
порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали дослідження діяльності суб'єктів господарювання, які надають послуги централізованого водопостачання та водовідведення, на предмет дотримання законодавства про захист економічної конкуренції:

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Західне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) в межах реалізації повноважень у сфері формування та реалізації конкурентної політики, провело дослідження діяльності суб'єктів господарювання, які надають послуги централізованого водопостачання і централізованого водовідведення, в територіальних межах м. Рівне та Рівненської області.
- (2) Для з'ясування питання стосовно видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення, територіальним відділенням було направлено вимогу про надання інформації від 25.03.2021 № 63-02/1639в РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал».
- (3) За результатами опрацювання інформації та матеріалів встановлено, що РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» надає послуги централізованого водопостачання водовідведення в територіальних межах м.Рівне, населених пунктах Гошанського та Рівненського районів Рівненської області і здійснює видачу технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення споживачам, фізичним та юридичним особам, які мають намір приєднати свої об'єкти будівництва до систем централізованого водопостачання та водовідведення.

- (4) РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» згідно з відомостями, що містяться в Єдиному державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, зареєстровано 30.08.2002 року, є юридичною особою з організаційно-правовою формою комунальне підприємство. Основним видом економічної діяльності юридичної особи - каналізація, відведення й очищення стічних вод (основний) Код КВЕД 37.00, забір, очищення та постачання води Код КВЕД 36.00.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (5) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02р. №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02р. за №317/6605 (далі - Методика) встановлено такі обставини щодо становища РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у часовому періоді 2020 рік та січень-травень 2021 року.

2.1. Визначення об'єкту аналізу щодо визначення ознак монопольного (домінуючого) становища на ринку

- (6) Відповідно до пункту 3.1. Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного становища на зазначеному ринку є: - суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

2.1.1. Суб'єкт господарювання

- (7) Відповідно до пункту 3.4. Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом встановлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (8) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» є суб'єктом господарювання.
- (9) Об'єктом даного аналізу є РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» - суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

2.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається, використовується, споживається цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

- (10) Об'єктами аналізу є ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

2.2. Визначення переліку товарів (робіт, послуг) щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище

- (11) Відповідно до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (12) Відповідно до пункту 1 Правил надання послуг централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 року № 630 (зі змінами) (далі – Правила № 630) регулюються відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення і фізичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (13) Згідно з пунктом 2 Правил № 630, централізоване постачання холодної та гарячої води – послуга спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання, централізоване водовідведення – послуга, спрямована на задоволення споживача у відведенні стічних вод, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових централізованих систем водовідведення.
- (14) Виходячи з вищевикладеного, споживачі м.Рівне та населених пунктів Гошанського та Рівненського районів Рівненської області не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у даних населених пунктах, тобто споживачі можуть скористатися послугами лише РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал».
- (15) Послуги з централізованого водопостачання та водовідведення надаються РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» на платній основі, а отже є товаром відносно якого визначається монопольне (домінуюче) становище Підприємства.

2.3. Визначення переліку основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (16) Статтею 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначено наступну термінологію:
- підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води;

- підприємство централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів/систем централізованого водовідведення.

- (17) Підприємство надає послуги централізованого водопостачання та водовідведення на підставі ліцензії, серія АЕ № 9287989, виданої Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах комунальних послуг (далі – НКРЕКП), та Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах комунальних послуг №751 від 08.06.2017 року «Про переоформлення ліцензії на централізоване водопостачання та водовідведення, виданої РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал».
- (18) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та водовідведення від РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» для забезпечення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.

2.4. Визначення товарних меж ринку

- (19) Відповідно до пунктів 5.1. – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (20) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) за показниками взаємозамінності, якими, зокрема є:
- подібність, призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (21) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем, як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (22) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (23) Послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є необхідними для споживачів у повсякденній життєдіяльності, оскільки забезпечують питні, фізіологічні, санітарно-гігієнічні, побутові та господарські потреби і не можуть бути замінені жодними іншими послугами.

- (24) Відповідно до частини 1 статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій належить зокрема централізоване водопостачання та водовідведення.
- (25) Отже, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення за споживчими властивостями не мають товарів – замінників.
- (26) Видача технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення є невід'ємною складовою ринків централізованого водопостачання та водовідведення.
- (27) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуги централізованого водопостачання та водовідведення (далі ЦВП, ЦВВ), що не мають товарів-замінників.

2.5. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (28) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (29) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 р. №307 (далі – Ліцензійні умови), визначено наступну термінологію:
- *система централізованого водопостачання* - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
 - *система централізованого водовідведення (каналізація)* - комплекс об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;
 - *місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання* - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви при отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);
 - *місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення* - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).

- (30) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю надання послуг ЦВП і ЦВВ є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та водовідведення.
- (31) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водопостачання та водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.
- (32) Отримання послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення на певній території.
- (33) РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м.Рівне, населених пунктах Гощанського та Рівненського районів Рівненської області у межах діючих розподільчих мереж централізованого водопостачання та водовідведення, які перебувають у господарському віданні Підприємства
- (34) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є межі діючих розподільчих мереж централізованого водопостачання та водовідведення у м. Рівне населених пунктах Гощанського та Рівненського районів Рівненської області, які перебувають у господарському віданні РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал».
- (35) Виходячи з вищевикладеного, споживачі м. Рівне, населених пунктів Гощанського та Рівненського районів Рівненської області не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги у даних населених пунктах, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал».

2.6. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (36) Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (37) Ринок, на якому на протязі певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (38) У визначених територіальних межах протягом 2020 року та січня-травня 2021 року склад продавців (надавачів) послуг ЦВП ЦВВ не змінювався, тобто структура цього ринку є сталою.
- (39) Часовими межами ринку надання послуг ЦВП та ЦВВ визначено проміжок часу, що охоплює 2020 рік та січень-травень 2021 року, протягом яких незмінними залишились структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

2.7. Визначення потенційних конкурентів

- (40) Відповідно до пункту 9.1. Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари

(товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

- (41) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (42) Суміжний ринок – товарний ринок, що перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (43) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцями комунальних послуг є, зокрема послуг з централізованого водопостачання – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуг з централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (44) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання та водовідведення є монополізованим, конкуренція на ньому відсутня.

2.8. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (45) Відповідно до пункту 9.2. Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців, адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (46) Бар'єрами вступу на ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, які пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.
- (47) РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» здійснює діяльність надаючи вищевказані послуги споживачам, за що отримує відповідну плату.
- (48) Аналізуючи ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення за період 2020 року та січня-травня 2021 року встановлено, що в вищезазначених територіальних та товарних межах ринку РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» працює одноосібно та безальтернативно, не зазнає значної конкуренції на цьому ринку.
- (49) Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначеної

послуги, конкуренція на ринку відсутня: РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в м.Рівне, населених пунктах Гощанського та Рівненського районів Рівненської області в межах діючих розподільчих мереж централізованого водопостачання та водовідведення, які перебувають у господарському віданні Підприємства. Відтак у споживачів (фізичних осіб, власників індивідуальних приватних будинків, юридичних осіб) отримання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в м.Рівне, населених пунктах Гощанського та Рівненського районів Рівненської області альтернатива відсутня.

2.9. Встановлення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (50) Враховуючи вищевикладене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал», містить ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення на території м. Рівне, населених пунктах Гощанського та Рівненського районів Рівненської області, із часткою 100% в межах діючих розподільчих мереж централізованого водопостачання та водовідведення, які перебувають у господарському віданні РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» у період 2020 року та січня-травня 2021 року.

3. ВСТАНОВЛЕННЯ ОЗНАК ПОРУШЕННЯ У ВИГЛЯДІ ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

- (51) Споживач (фізична або юридична особа), який має намір отримувати послуги централізованого водопостачання та водовідведення, зобов'язаний звернутись до Підприємства з приводу отримання технічних умов на приєднання об'єкта до мереж ЦВП і ЦВВ. Без отримання технічних умов та приєднання до мереж ЦВП і ЦВВ забезпечення споживача послугами централізованого водопостачання та водовідведення є неможливим.
- (52) Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», зокрема статті 30 цього Закону:
- технічні умови – це комплекс умов та вимог до забезпечення інженерного об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам, зокрема щодо водопостачання, каналізації, відведення зливових вод, а право на їх одержання має фізична або юридична особа, яка має намір щодо забудови земельної ділянки, що перебуває у її власності або користуванні;
 - фізична чи юридична особа, яка має намір щодо забудови земельної ділянки, що перебуває у її власності або користуванні, має право на одержання технічних умов згідно з поданою нею заявою;
 - технічні умови повинні відповідати законодавству, містити достовірну інформацію та обґрунтовані вимоги до об'єктів будівництва, а також відповідати намірам заявника щодо забудови земельної ділянки.
- (53) Згідно із статтею 23 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», правами та обов'язками підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення є видача дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого водопостачання та водовідведення.

- (54) Порядок приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та водовідведення визначений Правилами користування системами ЦВП та ЦВВ.
- (55) Відповідно до пункту 4.1. «Правил користування системами централізованого водопостачання та водовідведення в населених пунктах України» затвердженим наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України» від 27 червня 2008 року № 190, для одержання технічних умов замовник подає до виробника послуг централізованого водопостачання та водовідведення:
- заяву;
 - опитувальний лист за формою згідно з додатком 2 до цих Правил;
 - ситуаційний план з визначення місця розташування земельної ділянки на відповідній території.
- (56) Технічні умови мають містити графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж та місць приєднання до них об'єкта будівництва.
- (57) Виробник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення **видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви** з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів – підвищувачів тиску.
- (58) Відповідно до затвердженої Правилами форми **технічні умови підписує керівник виробника послуг з централізованого водопостачання та водовідведення та затверджує уповноважений представник органу місцевого самоврядування (або представник уповноваженої ним організації).**
- (59) Для з'ясування питання, яким чином на даний час суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення здійснюється надання послуг з приєднання (підключення) до мереж централізованого водопостачання та водовідведення фізичних та юридичних осіб, Відділення надіслало РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» вимогу про надання інформації від 25.03.2021 № 63-02/1639в.
- (60) РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» листом від 06.04.2021 № 1189 (вх.12.04.2021 № 63-01/1448) повідомило Відділенню, зокрема такі відомості:
- при наданні послуг з приєднання (підключення) до мереж централізованого водопостачання та водовідведення юридичних, фізичних осіб, власників приватних будинків до мереж централізованого водопостачання та водовідведення РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» наказом по підприємству від 06.03.2018 року № 89 затвердило «Порядок приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та водовідведення» по м.Рівне та населених пунктах Гошанського та Рівненського районів Рівненської області. Даний Порядок розроблений з врахуванням «Правил користування системами централізованого водопостачання та водовідведення в населених пунктах України» затвердженим наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України» від 27 червня 2008 року № 190, Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності

№ 3038-VI від 17.02.2011 року, «Правил технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення в населених пунктах України» затверджених наказом Держжитлокомунгоспу № 30 від 05.07.1995 року;

- для приєднання об'єкта до системи централізованого водопостачання та водовідведення та отримання технічних умов замовник (фізична, юридична особа) повинен:

а/ подати письмову заяву з необхідним переліком документів на Ст.Бандери, 2 в «єдине вікно»;

б/ заява реєструється і передається на візування керівнику;

в/ заява передається на розгляд в технічний відділ, де готується проект технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення;

г/ проект технічних умов передається на затвердження технічною радою;

е/ після затвердження технічні умови передаються на підпис директора;

з/ у випадку відхилення технічних умов, замовнику надається обґрунтована відповідь з причиною відмови;

ж/ підписані технічні умови видаються замовнику.

- (61) Перелік документів, які повинен надати замовник послуг (юридична, фізична особа) для одержання технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та водовідведення прописані в пункту 1.4 розділу 1 «Порядку приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та водовідведення»:

- письмову заяву;
- копію документа про право власності або право оренди (користування) на об'єкт;
- копію документа про право власності на земельну ділянку або право (користування) земельною ділянкою;
- копію містобудівних умов забудови, за виключенням випадків будівництва, коли містобудівні умови та обмеження не видаються, копію Будівельного паспорта (для ж/б площею 300м²) чи рішення органу місцевого самоврядування про надання дозволу на проектування об'єкту, будівництво або реконструкцію (для нових об'єктів);
- вкопювання із генплану М 1: 500;
- поверховий план (з технічного паспорта або з проекту);
- дані для розрахунку необхідної кількості води та стоків або опитувальний лист розроблений сертифікованим проектантом;
- нотаріально завірений дозвіл власника водопровідних та/або каналізаційних мереж на приєднання мереж і транспортування води та/або стічних вод (з інформацією про згоду суб'єкта персональних даних на обробку його персональних даних, (для випадків, коли приєднання відбувається до мереж, які не перебувають на балансі РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»). Якщо дозвіл власника мереж містить окремі вимоги замовнику, такі обґрунтовані вимоги викладаються у технічних умовах;

- копію квитанції на сплату за видачу технічних умов, або відмітка інженера технічного відділу про оплату.
- (62) З вимог, які містяться у Порядку приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та водовідведення РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» затверджених Наказом директора Підприємства від 06.03.2018 року № 89 вбачається, що Підприємство вимагає у замовника документи, не передбачені Правилами користування ЦВП і ЦВВ.
- (63) Зокрема, це копію документу, що підтверджує право власності (або оренди) замовника на об'єкт, копія документа що підтверджує право власності (або користування) замовника на земельну ділянку; дані для розрахунку необхідної кількості води та стоків або опитувальний лист розроблений сертифікованим проектантом; копію містобудівних умов забудови або будівельний паспорт на проектування об'єкту будівництва; вкопіювання із генплану М 1:500; поверховий план (з технічного паспорта або з проекту); нотаріально завірений дозвіл власника водопровідних та/або каналізаційних мереж на приєднання до мереж і транспортування води та/або стічних вод (з інформацією про згоду суб'єкта персональних даних на обробку його персональних даних, (для випадків, коли приєднання відбувається до мереж, які не перебувають на балансі РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»); квитанція, чек про оплату.
- (64) Вимоги щодо подачі окремих документів, які не передбачені Правилами користування ЦВП і ЦВВ, можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які звертаються до Підприємства з приводу отримання технічних умов, оскільки для підготовки і надання цих документів зумовлює додаткові затрати часу і ймовірно фінансові витрати.
- (65) Дії РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал», які полягають у встановленні у Порядку приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та водовідведення затверджених наказом від 06.03.2018 року № 89 вимог щодо подачі окремих документів, що не передбачено Правилами користування системами централізованого водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими Наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення шляхом встановлення таких умов придбання товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (66) Для з'ясування фактичних обставин (доказів) стосовно видачі РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» технічних умов на встановлення засобів обліку води та оплати за дані послуги споживачами, Відділення отримало від РОВКП ВКГ

«Рівнеоблводоканал» листом від 06.04.2021 № 1189 (вх.12.04.2021 № 63-01/1448), зокрема такі відомості.

- (67) РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» здійснює видачу технічних умов на встановлення (зміну) лічильників на водопровідній мережі юридичним особам, фізичним особам технічні умови на встановлення (зміну) лічильників на водопровідній мережі не видаються.
- (68) Вищенаведена інформація, зокрема щодо видачі технічних умов на встановлення засобів обліку юридичним особам підтверджується прийнятим наказом по підприємству від 01.03.2019 року № 110 «Про затвердження вартості на інші, крім ліцензованих (централізованого водопостачання та водовідведення) видів діяльності, що виконуються підприємством», яким затверджена вартість видачі технічних умов на встановлення засобів обліку в окремо стоячих будівлях для юридичних осіб в розмірі 123,00 грн (з ПДВ).
- (69) Як повідомило РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» в 2020 році було видано 22 шт. технічних умов юридичним особам на встановлення засобу обліку на загальну суму 2460 грн., а в 1 кварталі 2021 року – 7 шт. на загальну суму 738 грн.
- (70) Слід зазначити, що пунктом 1.9 Порядку приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та водовідведення затверджених наказом директора Підприємства від 06.03.2018 року № 89 обумовлено, що Технічні умови повинні містити умови про місце розташування вузлів обліку на мережі замовника на межі балансової належності мереж РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» та замовника. Тобто, при видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення в обов'язковому порядку зазначається умова про місце розташування вузлів обліку води.
- (71) Тобто, даний пункт передбачає, що при приєднанні до систем централізованого водопостачання та водовідведення у виданих технічних умовах обов'язково зазначається місце розташування вузлів обліку. На теперішній час законодавством України передбачено видачу технічних умов лише для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення. Відповідно видача додаткових технічних умов на встановлення вузлів обліку не передбачено.
- (72) РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» надало копії заяв споживачів про видачу технічних умов та копій виданих технічних умов на встановлення засобів обліку, які завірені печаткою та підписом директора Підприємства. Наданими копіями заяв та технічних умов Відділенням встановлено, що споживач пише заяву, на якій проставляється вхідний номер реєстрації.
- (73) Підприємство надало копії виданих технічних умов на влаштування вузла обліку водопостачання споживачам (юридичним особам):

№/п	П.І.Б., адреса заявника	Дата подачі заяви	Дата видачі ТУ	Термін дії ТУ	Вартість, грн.
На влаштування вузла обліку водопостачання 2020 рік					
1				1 рік	123,00
2				1 рік	123,00
3				1 рік	123,00
4				1 рік	123,00
5				1 рік	123,00
6				1 рік	123,00
7				1 рік	123,00
8				1 рік	123,00

9				1 рік	123,00
10				1 рік	123,00
1				1 рік	123,00
2				1 рік	123,00
3				1 рік	123,00
4				1 рік	123,00
5				1 рік	123,00
6				1 рік	123,00
7				1 рік	123,00

- (74) Отже, вищенаведена інформація фактично підтверджує, що підприємство РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» видавало технічні умови на влаштування вузла обліку водопостачання на водопровідній мережі споживачам (юридичним особам), які є приєднанні до мереж водопостачання та водовідведення, що суперечить вимогам

чинного законодавства, а саме: Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», Правилам № 190, Правилам № 630.

- (74) Відповідно, надання РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» послуг з виготовлення технічних умов на влаштування вузла обліку водопостачання на водопровідній мережі та справляння плати за дані послуги є безпідставною та може призвести до ущемлення інтересів споживачів послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в м.Рівне, населених пунктах Гощанського та Рівненського районів Рівненської області.
- (75) Законом України «Про питну воду та питне водопостачання та водовідведення» визначено правові, економічні та організаційні засади функціонування системи питного водопостачання, спрямовані на гарантоване забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою.
- (76) Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 та зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 7 жовтня 2008 р. за № 936/15627 (із змінами) визначають порядок користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України.
- (77) Правила № 190 є обов'язковими для всіх юридичних осіб незалежно від форм власності і підпорядкування та фізичних осіб-підприємців, що мають у власності, господарському віданні, або оперативному управлінні об'єкти, системи водопостачання та водовідведення, які безпосередньо приєднані до систем централізованого комунального водопостачання та водовідведення і з якими виробником укладено договір на отримання питної води, скидання стічних вод та не поширюються на фізичні особи – споживачів категорії «населення».
- (78) Відповідно до пункту 4.1. Правил № 190, для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови.
- (79) Технічні умови мають містити графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж та місць приєднання до них об'єкта будівництва. Виробник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів, з дня реєстрації відповідної заяви, з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів - підвищувачів тиску.
- (80) Отже, Правилами № 190, передбачено надання технічних умов при приєднанні до мереж централізованого водопостачання та водовідведення, **а не при встановленні приладів обліку води.**
- (81) Правила надання послуг централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 року № 630 (зі змінами) (надалі-Правила № 630),

регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення і фізичною особою, яка отримує, або має намір отримувати послуги з централізованого постачання холодної води і водовідведення.

- (82) Згідно з пунктом 9 Правил № 630, у квартирі (будинку садибного типу) роботи з установаження засобів обліку води і теплової енергії (далі - квартирні засоби обліку) проводяться спеціалізованою організацією, виконавцем, виробником чи постачальником за рахунок коштів споживачів.
- (83) Слід відзначити, що Правилами № 630 обов'язків (прав) Споживача (власника приватного житлового будинку) чи Виконавця не передбачено умов, зокрема щодо обов'язкового отримання технічних умов на встановлення приладів обліку води та справляння плати за них.
- (84) Абзацом першим статті 3 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» обумовлено, що оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється відповідно до проектної документації з дотримання будівельних норм і правил у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства. Таке оснащення та відповідна проектна документація не потребують видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, операторами зовнішніх інженерних мереж, виконавцями комунальних послуг.
- (85) Отже, підсумовуючи вищевикладене, жодними нормативно-правовими актами України, зокрема Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», Правилами № 190, Правилами № 630 не передбачено вимог, зокрема щодо виготовлення технічних умов на встановлення приладів обліку води (водолічильників) та, відповідно справляння плати за дані послуги.
- (86) Натомість, РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» всупереч Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Правил № 630, Правил № 190 встановило необхідність отримання технічних умов на встановлення приладів обліку води (водомірних лічильників) для юридичних осіб за що отримувало відповідну плату.
- (87) Відповідно, встановлення РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» необхідності отримання технічних умов на встановлення приладів обліку води (водомірних лічильників) є безпідставним та неправомірним, що в свою чергу, може призвести до ущемлення інтересів споживачів (юридичних осіб) послуг з централізованого водопостачання у м.Рівне та населених пунктах Гощанського та Рівненського районів Рівненської області.

- (88) РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» є єдиним суб'єктом господарювання, який може надавати в м. Рівне та населених пунктах Гошанського та Рівненського районів Рівненської області послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (89) Ці послуги є необхідними для щоденного споживання, оскільки забезпечують питні, фізіологічні, санітарно-гігієнічні, побутові та господарські потреби і не можуть бути замінені жодними іншими послугами.
- (90) За відсутності конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення споживачі послуг не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.
- (91) Такі дії РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» у вигляді нав'язування споживачам (юридичним особам) платних послуг з виготовлення технічних умов на встановлення засобів обліку води, які не передбачені нормативно-правовими актами України, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, що могло призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

4. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ, ЩО МОЖУТЬ МІСТИТИ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (91) Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента та не зазнає значної конкуренції на ринку внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів збуту товарів, наявності бар'єрів вступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (92) Згідно із статтею 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дія чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (93) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (94) Таким чином, дії РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал», які полягають у встановленні у Порядку приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та

водовідведення затверджених наказом від 06.03.2018 року № 89 вимог щодо подачі окремих документів, що не передбачено Правилами користування системами централізованого водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими Наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення шляхом встановлення таких умов придбання товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку;

- (95) Дії РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал», які полягають у нав'язуванні споживачам (юридичним особам) платних послуг з виготовлення технічних умов на встановлення засобів обліку води, які не передбачені нормативно-правовими актами України, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, що могло призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи наведене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтями 7,12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» пунктами 3,11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, що затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 року № 32-р, та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» для розгляду такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

«Припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом:

- приведення Порядку приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та водовідведення, затверджених наказом від 06.03.2018 № 89 у відповідність до вимог Правил користування системами централізованого водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190;
- припинення видачі технічних умов на встановлення засобів обліку води, що не передбачено чинним законодавством.»

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій органів Антимонопольного комітету України у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Відділення у **30-ти денний строк з дня отримання рекомендацій** (вул.Коперника,4, м.Львів, 79000).

Голова адміністративної колегії,
голова Відділення

Ростислав ЛЕЩИШИН